15. Jaar, No. 22. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 21 Februarij 1843.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . . f 12.
Franco per post . 14

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 c. de regel
bij herhaling 5 cents regel.

DE GRUWEL DER VERWOESTING.

Het heeft den *Evangelischen Kerkbode* behaagd, in zijnen blakenden ijver voor het *reine* Evangelie, eenigszins tegen de verdorvenheid der kloosters eenen uittval te doen, die ons aan den grooten Hercules, tegen den draak van Lerna strijdende, doet gedenken: « Vol « van verontwaardiging, en gloeijende van « smart en spijt, dat ook in ons Vaderland « weder kloosters opgerigt worden, » weet hij geene woorden te vinden, krachtig genoeg, om diegenen te waarschuwen, die wellijt nog in den waan verkeeren, dat er *iets goeds*, of *althans* niets kwaads uit de kloosters voortkomt. Niet alleen noemt hij het, in zijnen heiligen ijver, een *gruwel*, dat de *schandvlek der kloosters* in Nederland wordt *geduld*, niet alleen wordt DEGENE, die de Kloosters in Nederland heeft toegelaten, door hem *schatdig* verklaard, en voor de regtbank des Vaderlands geroepen, zoo die gestichten langer blijven voortbestaan; maar van de ... *hel* (dat had toch niemand kunnen denken, in den *Evangelischen Kerkbode!*) ja van de *hel* wordt en gesproken, de *hel* wordt voor de Kloosters en de Religieuse gestichten en de Liefdehuizen opengezet! het kloosterlijk leven wordt een *helsch leven* genoemd! Zij die zich in de Kloosters ophouden, worden gezegd *voor de hel* te leven, en de Kerk, die gestichten beschermt, « zoo als de « Kloosters *doorgaans* zijn » wordt verklaard *in de hel* te huis te behooren. Het woord is hard, zegt zijn Eerwaarde, het is ontzettend; maar (wie zou daar aan twijfelen?) nu dat is ook (het behelst waarheid!!

Zoo dan (want toch, o zoo maar, als het ware, *en wagon ouvert*) naar de hel te stoomen! en de lieden van den *Evangelische Kerkbode* algemeen *en bonne* naar den hemel te zien vliegen, dat gunt er zoo niemand te zien, wat men te doen heeft! Men sla de handen aan het werk! Men stelle geen oogenblik uit! Men sloope en verdelge de Kloosters! En, wel op de eerste plaats, en vóór alle andere, dat der Redemptoristen! Ja, dat der Redemptoristen *voor alle andere*! Want die heden voeren de menschen met heele *convooijen* te gelijk . . . naar de Nederlanden! De liefdevolle *Evangelische Kerkbode* vermaant hiertoe indrukkelijk, en beurt ook tot spoed den Roomsch-Katholijke Kerk, die, wel is waar, hier te dienbeurte is, maar dat zij toch den *Kloosters*-duivel late bezweren, van wien zij reeds al te lang is bezeten geweest, dat zij toch dien *religieusen* kanker late uitsnijden, die al zesten eeuwen haren boezem heeft verteerd, dat zij toch dien helschen gier van haar hart rukke, onder wiens verslindende beten zij niet eens het geluk heeft van te sterven, maar immer het naijpzalig lot van eene Kerk, die de helsche fabel van een Titijus op de aarde moet verwezenlijken!) zoo veel van de eene zijde voelt aangroeijen, als haar van de andere zijde door de *religieuse* Luthers en anderen wordt afgebeten! Voorwaar een menschenlievender een wetenschappelijker een zedelijker een godsdienstiger raad vloeide nooit van de lippen van een Eerwaarde « der Roomsch-Katholijke Kerk», roept hij vol « edelmoedige medelijden uit, « de Roomsch-« Katholieke Kerk kome zich zelve ter hulp, « en vernietige de kloosters! » Zie daar dan het laatste en harde woord! de *Evangelische Kerkbode* heeft het niet willen verzwijgen! Zijn geweten is ontlast! Wil nu de Roomsch-Katholijke Kerk voortgaan, met nog langer kloosters aan te kweeken, met die *gruwelen* in haren boezem nog langer te koesteren? Wel nu! hij heeft het haar gezegd! Zij zal haar ongeluk aan zich zelve te wijten hebben! Maar ook (en tot hare oneer en eeuwige schande, de wereld zal het weten, en vermelden zullen het de jaarboeken, dat het slechts aan haar gelegen heeft, zich nog te redden, dat haar het *specifique* hiertoe was aangewezen, nu dat nog in het jaar achttien honderd drie en veertig, drie honderd en zes jaren na de *gezegende* Hervorming, den tienden van Snoeimaand, het noodige *emétique pulver* in een dosis *véritable extract* van Amsterdamsch-Evangelische-Christelijkheid, haar ter uitwerping der verderfelijke *Kloosterstof* was aangeboden!

Wij kunnen niet tot den Paus van Rome en tot de orde-Generaals spreken; maar wat zeggen hiervan de Diocesaan-partijhoofden van Nederland? Zullen zij dat kostelijk Nederlands gedeelte der Katholijke kerk, dat zoo echt nationaal kon wezen, en thans zoo schandelijk aan Rome geketend, aan dezelfs zoo walgelijk Kloosterbederf lijdt, langer laten verkwijnen en uitteren? Wij vragen het hun? Maar ook den *Evangelischen Kerkbode* vragen wij: indien dezelve verhoopt ons dit ongelukkig mogt overkomen, of hij ons dan wel de *bemoedigende* toezegging wil geven, aan ons eerlang eenen anti-kloosterlijken drom, voorzien van scherpevangelische bijlen, mokers en koevoeten te zenden, ten einde aan deze zijde van de Jordaan die *dertig* verblijven van « *onverlaten*, die zich verzakers der wereld « noemen, » *onder den voet te halen*, en die *schandvlekken* Nederlands, eer zij zich nog verder door het zuiver en ligt te besmetten Vaderland verbreid hebben, voor eeuwig uit te delgen? Wij bekennen het, wij zouden ons zeer te leur gesteld vinden, indien zulks niet gebeurde! Ja, wij verwachten dat!

Wat kan zich de mensch toch vreemde denkbeelden vormen? Tot op het oogenblik, dat wij den *Evangelischen Kerkbode* ontvingen, verbeeldden wij ons ook nog, dat er *iets goeds* uit de Kloosters kon ontstaan. Toevallig hadden wij juist de lezing geëindigd van het derde deel der *Platon-Potichinelle*. Daarin hadden wij, zoo als wij waanden, in trekken vol kracht en geest en tintelende van geest, het christelijk-maatschappelijk nut der Kloosters betoogd gezien. De schrijver, naar ons dacht, altijd diepzinnig en verlevend, had ons, door de uitvoerige behandeling der vraag: *les Religieux servaient-ils encore bons à quelque chose?* zoo ver gebracht en weggesleept, dat toen hij ten slotte van zijn werk ons de hand op de borst deed leggen, en ons noopte te verklaren, of hij niet beter gedaan had de, met in de plaats de vraag alzus te stellen: *Sommes-nous bon à quelque chose sans les Religieux?*, wij ons waarlijk geërgerd gevoelden, en . . . maar wij schermen, wij herroepen, wij veroordeelen ons! Wij hadden den *Evangelischen Kerkbode*, niet gelezen! Wat een licht ging er eensklaps voor onze oogen op, toen wij op de vingerwijzing van dien edelen *Kerkbode* eenen blik mogten werpen in de *afgronden van den Monniken verdorvenheid*, waarin hij ons (wij ijzen nog bij 't gedenken) door eene kleine opening, eenige sombere holen gelieefde te toonen! Hoe kwam ons toen alles Epicuristisch, ja Asmodeesch zelfs voor, wat wij zoo even Platonisch, ja Godlijk van de kloosters waanden te hebben gezien! Wij bekennen het, wij waren er niet ver af van den Protestant *Defoe*, ja *Voltaire* zelven uit den hemel te beweren, en hun te vragen, hoe het toch mogelijk

zij, dat zij hebben kunnen verklaren, *de eenste*, dat het treurig is te zien « hoe » vele schrijvers, niet de misbruiken » der kloosters, maar de kloosters zelve » aanranden, door *beginselen*, die *niets* » *dan kwaad* stichten kunnen, en hoe zij » de menschen *op den dwaalweg* brengen, » terwijl zij wanen de taal der menschelijk- » heid te spreken (Lettres sur l'hist. de la terre et de l'homme tom. 4, p. 74) *de tweede*, dat » al te veel schrijvers behagen » hebben geschept, in de wanordes op te » sporen, waardoor de kloosters somtijds » bezoedeld werden, dat het wereldsche » leven *altijd* ongeregelder is geweest dan » het kloosterlijke leven, maar dat men de » wanordes der kloosters meer heeft opge- » merkt door hunne tegenstrijdigheid aan »den regel" (Essai sur l'hist. generale tom 4e 135.) Wij waren nabij, ja, over deze gezegdes beiden ter verantwoording te roepen, vooral den laatste, die toch een helder hoofd had. Dan zij zijn te laat geboren, te vroeg gestorven, om aangaande de kloosters volmaakt verlicht te wezen! Zij hadden de *afgrynden van der Monniken verdorvenheid* van den zelf voormaligen monnik *Amman* niet gezien, zij hadden den *Evangelischen Kerkbode* niet gelezen! — Maar als wij zoo hevig tegen *Voltaire* en *Deluc*, en zoo menige anderen van dien stempel, die ons toen eensklaps voor den geest kwamen, uitvoeren, men oordeele hoezeer wij verbolgen moesten zijn tegen dien al te heroemden Antistes van het consistorie van Schaffhauze, die zich, ja, aan het protestantismus gehecht verklaart, maar dien de *Evangelische Kerkbode* met regt en zeer van pas in zijn voorgaand nummer, als half of zelfs heel Katholijk in het heimelijke heeft aangewezen, hoe zeer wij, zeg ik, vertoornd moesten zijn tegen dien *Hurter*, die zich niet ontzien heeft, den zoo eerbiedwaardigen Amman te bestrijden, en de feiten, door dezen aan den dag gebragt, immers voor een groot gedeelte te ontkennen? Die ongelukkige, die verwatene *Hurter*! Maar toch *geheel* den inhoud der beschuldiging heeft hij niet *durven* loochenen, zegt ons de *Evangelische Kerkbode*, en zie daar waarlijk overvloedige, meer dan overvloedige reden, om ze *gebeel* met hem aan te nemen! De zon is immers niet klaarder, niet helder dan de grond dezer redenering? Ja, *Ammans* Satanische *afgronden* zijn zoo helder van waarheid als de dag! Zoo helder als de dag is het, dat die man, die gewis als bij een booze verrader was, der snoodaards voor hunnen opperoverste zou hebben aangeklaagd, een waarachtig, een edel, een heilig man is! Maar *Hurter*, die zich Protestant noemt, en de kloosters durft verdedigen, dat is een weet niet, hou geleerd men hem ook acht, en een man zonder karakter! Dat is een zot, die *Hurter*, die door openbare misdaden te verdedigen zijne Europesche beroemdheid gaat prijs geven! Zie daar, dat is bewezen! Aan *Hurter* geen geloof! Aan *Amman*, sinds hij de kap heeft afgeworpen, vast geloof als aan het Evangelie! De zaak is uitgemaakt! Leve de Logica! Leve de Critica! Leve de Leer de Logica! Leve de *Evangelische Kerkbode*!

(*Het vervolg hierna.*)

T. T.

TURKIJE

— Een brief van de Turksche grenzen, van den 28 Januarij, meldt, dat de Porte aan de eischen van Oostenrijk heeft toegegeven, nopens de linie van stoomboten van Constantinopolen naar Trieste, zoodra hij bevestiging zal hebben, dat dit vraagpunt een bruik der diplomatische relatien met het hof van Weenen zoudin ten gevolge hebben.

DUITSCHLAND

Brieven uit Hanover, tot den 12 dezer, zeggen dat men daar bijna over niets anders dan de aanstaande feesten sprak. In al de straten welke de Vorstelijke Bruid bij haren intogt moet doorrijden waren de vertrekken en vensters reeds tot hoogen prijs verhuurd. De Koning had bevolen dat bij de plegtigheden met één der rijtuigen gebezigd mag worden, van welke de overleden Koningin zich bedingd heeft, door welk bevel de Opperhofmaarschalk zich verpligt heeft gezien rijtuigen van buitenlands te verbieden. Bij den intogt zal een groot aantal burgerdochters, in de kleederdragt der altenburger binnen, aan de Bruid hare hulde bieden, terwijl vele aanzienlijke dames een prachtig tapijtwerk ten geschenke zullen geven. Het plan is geopperd om den tegenwoordigen naam der poort, door welke de intogt geschieden moet, met dien van Mariapoort te verwisselen.

ENGELAND

Volgens berigten uit de Vereenigde Staten, had de Heer Spencer, uit hoofde van familieverdrietelijkheden (men weet, dat zijn zoon aan boord van *de Somers* ter dood gebragt is) zijn verlangen te kennen gegeven, om eene betrekking buiten 's lands te bekomen, sterkende alzoo den president in de gelegenheid om zijn kabinet geheel te veranderen en niet, gelijk vroeger het voornemen was, alleen eenige wijziging in hetzelve te brengen.

— Volgens de jongste tijdingen uit Brazilie was de slavenhandel aldaar zeer levendig. Sedert 8 dagen waren niet minder dan 4200 slaven ingevoerd. Men bedient er zich geregeld van stoombooten, bestemd om de bewegingen der Britsche kruisers gade te slaan en bericht te brengen aan de slavenhaalders, welke zij alsdan op sleepouw nemen. Een kruiser had eenen slavenhaalder prijs gemaakt, doch eenige vaartuigen van de kust hadden denzelven weten te ontzetten.

Alle Londensche dagbladen verklaren eenparig, dat het handelstractaat door het Engelsche kabinet met Rusland onderteekend, eene uytlicatie is door de Britsche handelsbelangen. Wat heeft dan het kabinet bewogen zulk tractaat te teekenen, anders dan eene politieke gedachte, welke slechts de gedwongene gevolgtrekking is van het verbond den 15 July 1840 gesloten tusschen Rusland en Engeland.

PORTUGAL

Tijdingen uit Lissabon tot den 6 dezer ontvangen, melden, dat te Oporto vrij ernstige oproeren hebben plaats gehad, den gevolge van het invoeren tienden en het uitschrijven van nieuwe belastingen, welke de inwoners, bij den tegenwoordigen ellendigen toestand des winhandels, verklaren niet bij magte te zijn te betalen. De troepen weerden van hunne wapenen gebruik te moeten maken, doch vermits gemerlei staatkundige oorzaak daarbij bekend is, is men voorgenomen ernstige gevolgen beduoht. De Junta had eene kennisgeving uitgevaardigd, waarin beloofd wordt, dat de omslag der belastingen zoude herzien worden.

SPANJE

Wij hebben tijding uit Madrid en Barcelona van den 8 Februar.

De verkiezingen houden de gemoederen in den hoogsten graad bezig. De *Gazette* van Madrid juicht de manifestatie der provinciale deputatie van Madrid toe; en men vermoedt in het algemeen dat er een manifest van den hertog der overwinning aan het volk zal verschijnen. De Heer Gonzales, oud-minister, begeeft zich naar Estramadura om voor zijne verkiezing te zorgen.

Den 8 wist men officieel te Barcelona dat de regent het lijden der stad in overweging nemende, last had gegeven van de betaling der buitengewone belasting van 12 millioen realen te staken.

Ook heeft men vernomen, dat de heer Ignacio Rumeratty Estebe alaar tot burgemeester opperhoofd in de overgebleven bevoend was.

— Men schrijft uit Cadix: Eensgezindheid tooneel heeft te Véger bij de verkiezingen plaats gehad. Op den dag der stedelijke verkiezingen, begaven zich meer dan 600 kiezers voor de partij de volkszaal. 200 stemmen waren voor de partij van den alcade op, deze had in de kerk, waar de stemming zou plaats hebben eene soort van sterkte gemaakt en met schildwachten bezet, welke met de bajonnetten op de geweren, hunne bevelen schenen af te wachten. In de Sacristij had zich een detachement zinkruiers gewapend, verschanst, aan de eene sterkte, zijnde een andere afdeeling detachement in de kerkstraten, die de kerk van alle kanten omringd. De alcade trekt zijnen sabel om de beide partijen te scheiden, terwijl hij met luider stemme riep, zoo als hij reeds meermalen gedaan had: » Die tegen mij zal stemmen, stemt tegen den » generaal Espartero. » Vervolgens vaart hij uit tegen de dijven, de struikrovers, en, die niet moeten stemmen.

» De volkshaat murmureert toen eensklaps deze eisschen hoort, zich uit de tegenover gestelde partij met houren, Vuur! (Fuego!) Op hetzelfde oogenblik loopt de alcade, even als een beestene, voor het hoofdkantoor rond, en roept met de stem van Stentor uit: *Vuur op die ellendigen!* De deuren Sacristij vlak eensklaps geopend, de troepen gewapenden komt vooruit, doch schiet niet; maar drie met zinkruiers gewapende mannen geven vuur, twee brave kiezers worden getroffen, waarvan de een zijne wonden niet zal overleven.

» De verontwaardiging is algemeen, en de Kerk ware misschien het tooneel van eenen bloedigen strijd geworden, ware niet de regter van eersten aanleg met zijnen griffier verschenen, die den alcade op eene krachtige wijze aanspraak, en het volk verzocht zich te verwijderen. Hij verklaarde openlijk de verkiezingen voor nietig. Het volk gaf aan zijne vermaningen gehoor en verwijderde zich, daar op het voorplein des tempels was onschuldig bloed vergoten. Dit was eene schandelijke, eene ongehoorde zaak: doch nog afschuwelijker was het, dat de alcade de verkiezing ten zijnen voordele eindigde, en dat de 200 ellendigen die hem omringden, op de openbare pleinen vaderlandsche lofzangen aanhieven en de kreten riefet deden hooren (bitiere spot!) voor de constitutie, en voor den regent van het rijk. Het burgerlijk opperhoofd blijft steeds te Cadix, zonder eenigen maatregel tegen den alcade van Véger te nemen."

(*Heraldo.*)

BARCELONA 8 Februarij. Zinlieden de handelwaarde de Vereenigde Sonnd de verwijdering der belasting van 12 millioen realen vernield.

Hoofdkwartier van Catalonie. — Z. H. de regent van het rijk heeft de redenen, welke ik het gouvernement heb voorgelegd, ten voordeele der klassen die in deze hoofdstad aanzie betaling van 12 millioen realen, bij besluit van den 6 December des voorleden jaars opgeschort, in hooge overweging genomen. Ofschoon deze maatregel veel heeft gehad om de beleedigde wetten te wreken, de andere volken, voor de ontvoeten te dekken, die eene omwenteling zonder aanzetting noch wettige redenen veroorzaakt heeft, om eene der natie toebehoorende sterkte die op eene oproerige wijze vernield is, te herstellen, alsmede om het verlies van een aanzienlijk materieel van het leger, dat gedurende den opstand is weggevoerd te vergoeden, om de huisgezinnen van zoovele militairen die hunne karige hulp verloren hadden, schadeloos te stellen, en eindelijk om op zekere wijze de tranen der weduwen en weezen te droogen, heeft Z. H. bij besluit van den 13, dat nog langen beden buitengewonen weg is toegezonden, bij mij gelieven te magtigen om de ontvangst der som van 12

millioen voor zoo verre dezelve nog moet betaald worden, op te sporen. Z. H. wil door deze maatregel aan de bevolking van Barcelona een bewijs geven van zijne goedheid en zijne bijzondere toegevendheid, en hoopt dat zulks tot opwekking dienen zal, om in het vervolg dergelijke gebeurtenissen te voorkomen, die zoo naderlig zijn voor derzelver goeden naam en welzijn, voor welke beide zaken Z. H. altijd zijne pogingen en zijnen ijver zal besteden. God behoede U enz:

— In eenige afdrukken van ons laatste nummer hebben wij gemeld, dat Spanje, aan de vorderingen van Frankrijk toegevende, in de Gazette van Madrid, de valschelijk den Fransehen Consul ten laste gelegde beschuldiging herroepen had. Zoo is dan regt gedaan zoo ver Frankrijk herstel vorderde der beleedigingen, welke zich de politieke gezagvoerder van Barcelona tegen den Heer Lesseps veroorloofd had. Heeft ook het gouvernement voldoenlijk gevraagd voor de mishandelingen welke Zurbano den Franschman heeft doen ondergaan?

FRANKRIJK

PARIJS 15 Feb. Heden avond zijn de dagbladen uit Konstantinopel en Smirna aangekomen. De Ottomannische *Moniteur* meldt »dat de herroeping van Reschid Pacha gegrond is op den staat zijner gezondheid, welke te Parijs veel te lijden had."

— In de zitting van heden, heeft het ministerie de wet der geheime fondsen, en eene supplementaire credietwet van vijftien honderd duizend franken aangeboden voor de oprigting van het graf van Napoleon in de kerk der Invaliden. De Heer Talleyrand, tot gedeputeerde van het 3e Arrondissement van Parijs verkozen, is in deze zitting toegelaten.

— De Heer Marquis, kandidaat der opposition van de linkerzijde is tot gedeputeerde te Beauvais verkozen, door de medewerking der stemmen van elke oppositie.

— Men schrijft uit Duinkerke 13 Febr. Een eerbiedwaardig grijsaard met een langen witten baard heeft laatsleden Zaturdag onze stad doorgegaan, algemeene opmerkzaamheid verorzakende. het is Jupé (Jacobus) geboren den 4 Augustus 1739, te Rochelle. Hij kwam van Brugge; waar hij laatstelijk had gewoond en begaf zich naar Parijs. Zeker, de grijsaards, welke met hun 104e jaar in staat zijn, zulken langen weg te voet af te leggen, zijn zeldzaam.

— Een beroemd gedeputeerde, wiens stilzwijgen bij de discussie van het adres is opgemerkt geworden, zeide gisteren, na de aanbieding, van het wetsontwerp op de geheime fondsen:

» Men moet zonder veel praten, de dood van het ministerie stemmen."

Wij meenen te kunnen bevestigen, dat het ministerie het vast besluit heeft genomen om te blijven, zelfs dan nog wanneer hij de minderheid in de kamer der Gedeputeerden mogt hebben. Het zou niet afreden vóór de stemming van een adres aan den Koning, waarin zij de ontbinding van het kabinet verzoeken. De meerderheid is gewaarschuwd; iedereen moet de vrijheid en den moed zijner opinien hebben. (*l'Univers.*)

BELGIE

Wij vernemen te kunnen aankondigen, dat ten zij onvoorziene verandering plaats heeft, op het einde der week zal worden afgekondigd:

1e De gratie van de heeren van der Meere en van Lanthem, die zich voorstellen eene land ontginning in Brazilie te ondernemen, en van van Praet.

2e De herstelling van den heer de Glain directeur der gevangenis in zijne betrekking, daarvan ontzet ten gevolge der ontvlugting van van der Smissen.

3e De gratie van den bewaarder Stork, tot een jaar gevangenis veroordeeld, uit hoofde dierselfde ontvlugting.

ANTWERPEN 14 Februarij. De Kerselaarberg te Audenaerde is gedurende de verleidene week zoo sterk in beweging gekomen, dat een gedeelte lands over eene uitgestrektheid van meer dan 70 metres en ter hoogte van vier of vijf voeten, met grond van gemelden berg bedekt is. Bij de eerste verzetting van dezen berg heeft men nog geene zoo geweldige bemerkt als die welke thans plaats heeft.

NEDERLANDEN

— 's HERTOGENBOSCH 16 Februarij. Heden is de verjaardag van Z. H. de prins van Oranje op de gebruikelijke wijze gevierd.

's GRAVENHAGE 17 Februarij. Aangaande de ziekte van Z. M. Willem Frederik, Graaf van Nassau wordt heden het volgende bulletin gegeven:

De voornacht was onrustig; in den nanacht heeft Z. M. met tusschenpozingen geslapen: de ziekte-verschijnselen blijven dezelfde.

Beckers, Everard, Natorp.

's GRAVENHAGE den 18 Februarij.

— Het op heden uitgegeven bulletin, nopens de ziekte toestand van Z. M. Willem Frederik, Graaf van Nassau, luidt als volgt:

» Z. M. heeft eenen goeden nacht gehad, en is zeer kalm."

Beckers, Everard, Natorp.

— De Afdeelingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal hebben gisteren en heden het onderzoek over de wet op het zegel voortgezet.

— De minister van financien houdt zich bereids ijverig bezig met het bearbeiden van een plan tot de aflossing der 4½ pCts. Syndic. en 5 pCts. Nedl. en O. I. schuld. — Men vermoedt dat Z. Exc eene wet zal voorstellen tot het aangaan eener nieuwe negotiatie tot 3½ pCt. of 3 pCt, tegen welker emittering de voorgenoemde 4½ pct. en 5 pCt zouden worden afgelost. Ook wil men weten, dat de Hr. Rotschild van Frankfort andermaal spoedig in 's Hage zal komen om de kapitalisering der Belgische schuld tot stand brengen.

— De Minister van Financien brengt mits deze ter kennis van het algemeen, dat, even gelijk er reeds sedert eenigen tijd, nu en dan brieven uit de *Oost-Indische*, zoo *Nederlandsche* als *Engelsche* kolonien, hier te lande over *Marseille* en *Alexandrie*, in *Egypte*, werden ontvangen, ook thans volgens een ontvangen berigt van de Fransche Post-Administratie, de gelegenheid bestdat, om langs denzelfden weg brieven uit de *Nederlanden* naar de *Oost-Indien* te verzenden.

De belanghebbenden, die van deze gelegenheid mogten willen gebruik maken, zijn verpligt, die wijze van verzending op de adressen huner brieven aan te duiden, en voorts dezelve tijdig de postkantoren hier te lande te doen frankeren, tot *Alexandrie*, op denzelfden voet en tot denzelfden prijs, als ten aanzien der verdere briefwisseling door middel der Fransche stoom-paketbooten in de Middellandsche zee bepaald is, dienende verder tot hun berigt, dat het vertrek der paketboot met de Indische brieven maal tusschen den 7 en 8 van elke maand uit de haven van Marseille plaats vindt.

— De grootste vloeden, welke in het jaar 1843 ongelukken kunnen verorzaken, wanneer zij door stormen vergezeld gaan, zijn die van 16 Februarij, 18 Maart, 16 April, 27 Augustus, 26 September en 25 October. Die van 18 Maart en 26 September zullen bijna het maximum bereiken.

Terwijl wij in ons anders vrij zuiver klimaat eenen winter hebben, zoo als niemand zich dien bijna herinneren kan, weten de menschen in Italie niet waar zij van konde blijven, zullen. In Rome bevriest het water in de huizen zoowel als op de straten; de aanbouw ligt voeten hoog; de scholen en vele bureaux zijn gesloten.

— AMSTERDAM 17 Februarij. Naar men vernoemt, is er, omtrent den braad, in den nacht van den 12 op den 13 deser, plaats gehad hebbende in het huis no. 9, in de Beerenstraat, een geregtelijk onderzoek aangevangen, en zouden de bewoners van het winkelhuis, zijnde Jacob Frederik Sweeris en Anna Jacoba Leonora Popta, wedu we van Gerrit Jan van der Nulft, benevens hunne dienstbode, Maartje Wiggers, zich in verzekerde bewaring bevinden.

Mengelwerk.

KATHOLIJKE EENHEID.

Is dat niet het grootste Wonder van het Christelijk tijdvak, tusschen de broeken en puinen, waarmee het ganscho gebied der geschiedenis, bezaaid is, allerwegen hetzelfde gebouw den Katholijke eenheid te ontmoeten, terwijl indere eeuwe, die het voorbij snort, aan hetzelde het voorkomen leent, eener meer eerwaandige oudheid? Ja, is het geen wonder, dat ieder nadenkend mensch tot in de ziel moet treffen; vooral bij de opmerking, dat de menschelijke hartstogten eeuwig er op los gaan, om er eenige breuken te krijgen? Gods woord echter maakt ons deze zaak duidelijk. De Zaligmaker zelf, vertoont zich in de H. Schrift als stichter van dat gebouw: Hij zelf wordt de hoeksteen er van, de rots *Petrus*, de grondslag. — God liet aan de zaken haren wisselingen, aan de menschen hunne feilbaarheid; maar hij deed, zoo als *Bossuet* opmerkt, de veranderlijkheid der zaken, de dwalingen der menschen dienen, om den tol op te brengen (om een bewijze te strekken) aan zijne eeuwige onveranderlijkheid, en aan de waarheid, die hiervan slechts de weêrkaatsing is. Neen menschen, wien volgens het spreekwoord het dwalen eigen is, konden door zich zelven de waarheid zoo min in stand houden, als haar voortbrengen. De eeuwige waarheid selve moest daarvoor zorgen. De Gezondene des Vaders, die het ware licht der wereld was, moest, bij zijn zigtbaar vertrek uit de wereld, een' vasten waarborg voor de waarheid nalaten, wilde Hij, dat zijne zending tot het zalig doeleinde uitliep, waartoe zij ondernomen was — tot de zaligheid aller menschen door de kennis der waarheid. Neen, de Alwijsheid van eenen God konde niet gedogen, dat de Christen waarheid, na pas ontloken te zijn, reeds in de mistdampen der dwaling te door geraakte, en onkennelijk wierd voor het oog der wereld. Neen Gods Algoedheid konde niet dulden, dat zijne leering, de leering, die Katholijk, voor alle tijden en plaatsen algemeen zijn moest, na verloop van een paar eeuwen door de wereld reeds niet meer zoude begrepen worden; dat die leering zich zoude verschuilen in eene onzigtbare wereld, in het hart van eenige ruste-loozen, tot dat zij, na twaalf eeuwen schuilens, aan het licht herbragt wierd door een' erkenden apostaat, die, naar eigen bekentenis, zijne inblazingen ontving van den duivel. — Maar hoe handelde dan de Goddelijke Stichter der Kerk? Hij handelde Zijner Alwijsheid en Algoedheid waardig. Leest de laatste Verzen van den Evang. Mattheus. Daar ziet gij, dat de Zaligmaker zijne Apostelen, hen, die hij gevormd had tot het ambt, om het *algeheel* zijner waarheden te gaan leeraren, in plegtige vergadering tot zich roepen; daar hoort gij, dat hij hun hunne zending nadrukkelijk verklaart, en hun en hunnen wettigen opvolgeren den noodigen bijstand toezegt ter instandhouding der waarheid. Wat kan er uitdrukkelijker zijn, dan de navolgende woorden des Zaligmakers, kort voor zijne hemelvaart zijnen Apostelen toegesproken? *Mij is alle magt gegeven in den hemel en op de aarde. Gaat dan, onderwijst alle volken, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons en des H. Geestes, hun leerende onderhouden alles wat ik u bevolen het. Want ziet ik ben met ulieden tot aan de voleinding der eeuwen.* — » Gaat en *onderwijst*." Wat moeten zij hiervan zeggen, die beweeren, dat de H. Schrift, hun eenige geloofsregel, zich zelve verklaart, en verklaren moet; die, door hunnen eigen grondregel, zich den mond sluiten, en het verbod opleggen van te onderwijzen en uit te leggen, om dat, volgens hen, de Bijbel zich zelven uitlegt en die alzoo de titels van *leeraars en uitleggers des goddelijken Woords*, die zij toch willen dragen, zelven voor nietig verklaren; om dat er geene leerlingen zijn, om dat er niets valt uit te leggen? Wat toch zouden die Bijbelmannen

gedaan hebben vóór het bestaan van de Schriften des N. Verbonds? En waren er onder de Apostelen eens een Protestant geweest, zoo hij met dat *onderzoeken* enz. [illegible] « Leerende hun *onderhouden*, zegt Jezus, niet, doende hun *onderzoeken* en bestuderen; neen, Gij, Apostelen, moet *onderwijzen* en *prediken*, de volken moeten luisteren en gehoorzamen; zij moeten *onderhouden* en naleven, niet het eene of andere, dat zij verkiezen, al nemen zij het dan ook al hoofd- of grondwaarheid, maar zij moeten *onderhouden alles*, zonder onderscheid; *wat ik u bevolen heb*; het eene, dat ik u het meest gedeeld, is niet minder of meer waard, dan het andere. Gij zult niet dwalen, want ziet *Ik ben met u*. Niet Gij zult spreken, maar de Geest uws Vaders, die Geest die over de komende zal *zal spreken* door U, zal den mond niet met het volk, doch bij het volk zal niet dwalen door te luisteren naar u; *tot aan de voleindiging der eeuwen* zal Hij met u zijn; want Gij zult niet leven tot aan de voleinding der eeuwen, gij zult niet komen met allen, die in u zullen gelooven, opvolgen, die, even min als Gij, de waarheid, die tot heil der volken moet blijven, zonder dezen bijstand, zouden in stand houden tot aan de voleinding der eeuwen.

Wat zal tegen deze uitdrukkelijke belofte des Zaligmakers, of tegen deze natuurlijke omschrijving van dezelve iets grondigs kunnen inbrengen? Wie zal durven opstaan tegen de klaarblijkelijkheid der H. Schrift, en tegen bovenstaande verklaring, die, behalve door hun verbod met mensch volgende andere bijbelplaatsen, ook gevorderd wordt door den gezonde reden?

Inderdaad, zoo dikwijls de Voorzienigheid de menschen tot een punt van eenheid wil brengen, plaatst zij dien onder den invloed van het gezag? Wat anders is de grondslag den huiselijke zamenwoning, dan de gehoorzaamheid? Hoe zal men de leden van den gezin besturen, kinderen opvoeden en onderwijzen, zoo men hen niet stelt onder het gezag? Hoe zullen kinderen niet noodzakelijk opgroeijen onder het leidend gezag van ouders en meesters? En zien wij, bij verzuimen dezer, niet spoedig de vruchten eener bandeloozen onafhankelijkheid te voorschijn komen? Zoude men meenen, dat eene jeugd, buiten den regel van gezag en onderwerping gekweekt, tot dezelfde maatschappelijke beginselen en deugden zoude kunnen gevormd worden? Bezigt de goddelijke voorzienigheid, ter instandhouding der menschelijke maatschappijen een zeker middel, dan het gezag? Kan men zich menschen voorstellen, die de weldaden van een maatschappelijken toestand genieten, die jegens elkaar eene gedragslijn volgen, aan bevolen vastgestelde regels en grondstellingen, die zich schouden achten door de banden van burgerpligten, zonder dat tusschen die klasse van menschen de heiligheid zij verwezenlijkt, en gevestigd door de instelling van een openbaar gezag? Ja, moet, behalve het Wetboek der Staatsregeling, niet een levend gezag bestaan, dat de onschendbaarheid der geschroevene Wet bewaakt, ja iedere afwijking en schending aantoont en bestraft?

In het *gezag* dan, is de Katholijke eenheid gevestigd en bestendigd hierdoor is onze Kerk één, in geloof en zedeleer, één in leering en sacramenten; hierdoor draagt zij eenig het kenmerk der goddelijke instellingen, waartegen noch de driften der menschen, noch de woede der helle immer zullen vermogen. — Maar dan, die arme Protestanten, mogten zij eens voor goed tot nadenken komen, en door de ondervinding gekeerd, innig beseffen, dat, bij hen de doode letter des bijbels zonder levend gezag, de noodzakelijke bron is en blijft hunner eindeloze twisten! Wat is toch het Protestantismus? Een stelsel, dat, volgens hetgeen onlangs de Protestantsche Leeraar Uhlhorn bekende, niets dan *negatien* heeft voorgebragt, en dat nu, na drie eeuwen volgens hun op *iets positiefs* doet *hopen*! En de *Kerkbode* heeft die aanmerking als zeer merkwaardig zijnen lezers medegedeeld? —

Lieve Protestanten! Wanneer toch zult Gij eens kunnen zeggen, dat Gij eens zijt

ADVERTENTIEN.

Bij de Boekhandelaars H. PAETER en ZOON, te *'s Hertogenbosch*, zijn heden gedrukt en uitgegeven:

1e. ALMANAK voor de Provincie *Noord-Braband* 1843 . . . . . *f* 1,25.

2e. ALGEMEEN VOORAVARIUS, behoudende bijzondere Kaarten voor de verschillende Rijks-Waterstaatswerken . . . . . *f* 0,25.

3e. Eene Nieuwe KAART (in 2 vlugt vellen) van het Arrondissement *Breda*, en van een klein gedeelte van het Arrondissement *'s Hertogenbosch*, Provincie *Noord Braband*, bevattende alle Steden, Dorpen en Gehuchten, Polders, Grenzen, Heirwegen, Bijvaarten en Waterwegen, in gezegde Districten, vervaardigd door N. KRAFT, naar de nieuwste Stukken en waarbij tot grondslag gediend heeft eene Onder-originele KAART van gehouden *Arrondissementen*, door wijlen den Luitenant-Generaal *H. KEIRINGS*, en de schaal van zijne Algemeen gunstig bekende KAART van de Meijerij van *'s Hertogenbosch* getekend, zijnde dezelfde naastgemelde KAART met de bovenbedoelde Nieuwe KAART in een gehed van De Provincie *Noord-Braband*, zijnde deze KAART geheel naauwkeurig bewerkt bevonden, door den Heere Hoofd-Ingenieur A. DE GEUS te *'s Hertogenbosch*.

Prijs f 4,— Gekleurd f 5.—

N.B. Van de KAART van de Meijerij van *'s Hertogenbosch* zijn nog eenige Exemplaren voorhanden, en te bekomen à *f* 6,00.

De Notaris JOH. DE BERGH, te *'s Hertogenbosch*, zal alsdan in het Stads-Koffijhuis bevonden bij W. BEGGERS, op Maandag den 27 Februarij 1843 provisioneel en op Maandag den 13 Maart daar aanvolgende, finaal, telken dage des avonds ten 7 ure, Verkoopen:

Eene groote **HUIZINGE** met ruim Open **ERF**, geq. F. 109, staande te *'s Hertogenbosch* in de Verversstraat en strekkende tot de Rivier de Dieze, kadastraal bekend onder Sectie G. 1565, en huur bij de Wed. CABRI en bij gedrukte Billetten breeder omschreven.

De Notaris JOH. DE BERGH, te *'s Hertogenbosch*, zal aldaar op de Smalle Haven bij de Asch Schuur, op Vrijdag den 24 Februarij 1843, des morgens ten 9 ure, Verkoopen:

Eene zeer grote en schoone partij **MAST** van allerlei gardeuren,

M. ZIJNEN DE GIER,

Notaris in het eerste Arrondissement der Provincie Noord-Braband, gevestigd te Berlicum, zal publiek bij opbod aanbesteden, telkens des morgens om 10 ure te beginnen:

Op Donderdag den 23 Februarij 1843,

voor de Erven *R. VAN HEUK*, onder Berlicum, in de Heerberg bewoond door *JOHAN PETER CRAMERS*, genaamd de Blauwe Bijl:

Eene partij zwaar en half uitgewoond hout, geschikt voor Timmer-, Kuip- en Gerieflout, almede voor hergroeden, staande te Middelrode bij Asseldonk over het Erf van *G. VERHOEVEN*.

Op Vrijdag den 3. Maart 1843, voor de Herberg van Jonkheer Ridder *A. VAN DE ENDE* Nagenoeg *DE GULDEN SCHUILER*, in den Ouden Nachtegaal, onder Sint Michielsgestel:

Eene partij **EIKENBOOMEN** gesnkt voor Timmer-, Kuip- en Gerieflout, alsmede zwaar **SCHORRENHOUT**, en drooge **TAKKEBOSSEN**, staande op de Hoeve den Dennenboom onder Schijndel.

En op Dingsdag den 28. Februarij 1843, op het Buiten de Wambergh, onder Berlicum, voor den Heer *KAN*, nagenoeg *DE LAN SCHOT*:

70 Stuks zware **EIKENBOOMEN**, geschikt voor zwaar Timmer-, Kuip- en Gerieflout, alsmede eene partij zware **KASTANJE BOOMEN**, geschikt voor Timmer- en Kuipshout, staande in de Hoofdarbatrant.

J. W. GEERLIGS, Notaris te *Maasbommel*, zal, ten huize van M. DE GROOT aldaar, op Woensdag den 2 Maart 1843, des voormiddags tien ure, ten overslag verkoopen: Een perceel BOUWLAND in de Kezie onder *Maasbommel*, groot 2 bunders, 82 roeden, 60 ellen, sectie A. N°. 18, met 35 hoogen gebragt op *f* 1415. en 2°. Een DITO in de Kezie onder *Alphen* groot 2 bunders, 50 roeden, 90 ellen, sectie A. N°. 13, met 35 hoogen gebragt op *f* 1205.

ZINK, BLIK, TIN, LIJM, enz.

Bij WILLEM VAN HOUTEN, te Rotterdam, handelaar in verschillende artikelen, en Lijmfabrikant op de zoo gunstig bekende wijze aan den Maasdijk te Schoonderloo, bij Gorinchem, is steeds een ruim voorraad opgehanden van Engelsch en Luiksch ZINK, Engelsch BLIK, Fransche BLIKTAFEREN, HOORENS, echt Engelsch TIN, Engelsche en Hollandsche LIJM, welke goederen, van de beste qualiteiten, verkocht worden tot zeer billijke prijzen, volgens gedrukte Prijs-Courants bij den Uitgever dezes, *en francq aanwerpe*, voor belanghebbenden te bekomen.

Gelduitzettingen

OP

LIJFRENTE

EN

VERZEKERINGEN OP HET LEVEN.

De Maatschappij van Algemene Assurantien op het LEVEN, te dezer plaatse en te *Amsterdam*, en de Overzeesche agentschappen gevestigd te *Brussel*, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1824, is vertegenwoordigd door Agenten in geheel het Rijk en in vreemde plaatsen, hare eigenlijke Kapitalen beloopen tot nabij de *DRIE MILLIOEN VIJF-MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS*, daarbij belandt jaarlijks meer dan *DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS* Lijfrente.

De verrigtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitalen, betaalbaar na den dood, of tegen zekeren bepaalden tijdstip, de constitutie van LIJFRENTEN, PENSIOENEN aan Weduwen en Ambtenaars, de HUWELIJKS-GIFTEN aan de Kinderen, AANKOOP van LIJFRENTE aan RENTEN, SCHULDBEKENTENISSEN, AKTIEN en ONROERENDE GOEDEREN. Zij doet insgelijks betrij met GEREED GELD of op LIJFRENTE de VRUCHT, GEBRUIKEN en de NAAKTE EIGENDOMMEN.

Men kan zich de Prospectussen verschaffen bij den wereldlijken Agent der Provincie, zijnde de Heer Agent A. C. VAN DER MEULEN Junior, wijk C. N°. 86, te *'s Hertogenbosch*, of op het Secretariaat Generaal der Maatschappij te *Brussel*, in de nieuwe Brugstraat N°. 1.

Ter Boekdrukkerij van D. A. A. DE ROOY.